

AUTORITATEA NAȚIONALĂ
DE MANAGEMENT AL
CALITĂȚII ÎN SĂNĂTATE

PROTOCOALE CLINICE

IMPLEMENTARE și MONITORIZARE

► După ce ați realizat protocolul ... **TESTAȚI-L !**

TESTAREA

- elimină majoritatea problemelor operaționale de aplicare a protocolului;
- evidențiază aspecte care pot duce la îmbunătățirea protocolului;
- ajută la stabilirea strategiei de instruire, a aspectelor pe care trebuie să insistați la instruire sau să le particularizați în funcție de personalul instruit, a modului optim de implementare și, ulterior, la monitorizarea/evaluarea protocolului

► IMPLEMENTAREA PROTOCOLULUI

1. **INSTRUIRE**

2. **APLICARE**

Echipa care a realizat protocolul este bine să realizeze și modul/strategia (1)de instruire a personalului, (2)de aplicare a protocolului și a (3)modului cum se face monitorizarea aplicării acestuia și a beneficiilor pentru pacienți și personal.

STABIȚIȚI DIN START un **RESPONSABIL** cu monitorizarea protocolului dintre cei care îl aplică

► Pentru **INSTRUIRE** ține cont de următoarele elemente:

- identifică toate persoanele care trebuie să cunoască protocolul;
- asigură-te că toți cei care trebuie să cunoască protocolul au din timp acces la el
 - anunță-i că trebuie să-l parcurgă pentru ca instruirea să fie un dialog și nu o lecturare *de novo*;
 - solicită-le ca înainte de instruire, să identifice neclarități și să formuleze, întrebări/propuneri pe care le veți discuta/clarifica;
- elaborează instrucțiuni scrise despre implementarea/utilizarea protocolului
 - le veți pune la dispoziție personalului și le vei discuta cu aceștia pentru a fi sigur că le-au înțeles;

► Pentru **INSTRUIRE** ține cont de următoarele elemente:

- planifică instruirea personalului și comunic-o din timp;
- prezintă protocolul începând cu o expunere generală, după care particularizează pentru fiecare categorie de personal ce elemente trebuiesc cunoscute în detaliu, de fiecare în parte;
- nu lectura sec, **discută** pas cu pas, fiecare cerință insistând pe înțelegerea detaliilor și exprimarea neclarităților - dacă nu există întrebări / neclarități, generează unele și provoacă auditoriul la o **dezbateră**... există astfel șansa de a identifica și alte elemente nesezizate sau alți indicatori utili pentru monitorizarea protocolului și a beneficiilor acestuia;

► Pentru **INSTRUIRE** ține cont de următoarele elemente:

- comunică modul de monitorizare
 - cum se face ?
 - când se face ?
 - cine face ?
- verifică dacă cele prezentate au fost înțelese - prin dialog direct cât și/sau prin chestionar final

► **INSTRUIREA** trebuie să urmărească următorii pași:

- ce vizează protocolul elaborat ?
- de ce a fost necesară elaborarea protocolului ?
 - explică rațiunea care a stat la baza elaborării protocolului, obiectivele și beneficiile acestuia;
- pe cine vizează protocolul ?
 - cine este implicat în aplicarea lui și modul de conlucrare ?
- prezentarea protocolului;
- clarificarea procedurilor derivate, ce susțin respectarea protocolului;
- identificarea neclarităților - clarificarea acestora;
- explicarea modului cum se monitorizează respectarea protocolului
 - discutarea indicatorilor propuși și identificarea altora (dacă este cazul);

► **INSTRUIREA** trebuie să urmărească următorii pași:

- comunicarea datelor de contact a persoanei/persoanelor (de desemnate din echipa de dezvoltare a protocolului) care oferă suport în perioada de implementare, poate da clarificări utilizatorilor, în caz că există dificultăți în aplicarea acestuia;
- comunicarea modului de culegere a observațiilor/sugestiilor legate de protocol, care pot fi folosite ulterior pentru îmbunătățirea protocolului / revizuirea acestuia;
- aplicarea unui chestionar de testare a asimilării informațiilor cu elemente relevante din protocol și indicatorii de realizare a acestuia
 - în funcție de rezultate, se reia instruirea sau se clarifică punctual aspectele neasimilate.

► **MONITORIZAREA** urmărește în dinamică aplicarea protocolului pe parcursul traseului clinic

1. dacă protocolul este aplicat;
2. efectele aplicării protocolului – eficacitatea / eficiența
 - asupra pacientului;
 - asupra personalului medical;
 - asupra unității sanitare.
1. elementele pentru revizuire și/sau eventualele abateri

▶ **MONITORIZAREA** se face prin:

- evaluarea indicatorilor de monitorizare în timpul aplicării protocolului sau ulterior;
- evaluare / audit clinic.

► **Responsabilul cu MONITORIZAREA** protocolului are următoarele responsabilități:

- înregistrează valorile indicatorilor stabiliți pentru monitorizare;
- culege și documentează eventualele abateri de la protocol / observații / sugestii
 - abaterile de la protocol trebuie descrise, trebuie să conțină motivarea, etapa/momentul de pe parcursul protocolului când s-a produs abaterea și, dacă este cazul, acțiunea corectivă luată ca urmare a abaterii și persoana care o aplică.

▶ **INDICATORII DE MONITORIZARE**

= repere în funcție de care se face monitorizarea / evaluarea protocolului

evidențiază dacă

o STRUCTURĂ bună și

un PROCES adecvat determină

un REZULTATUL așteptat !

▶ **INDICATORII DE MONITORIZARE** se indentifică urmărind
diagrama/fluxul procesului de aplicare a protocolului

- **de structură** - baza aplicării protocolului (infrastructură)
 - ◀ cu ce fac ?
 - ◀ cu cine fac ?
- **de proces** - desfășurarea protocolului
 - ◀ cum fac ?
- **de rezultat**
 - ◀ ce rezultate am ?

► **INDICATORII DE MONITORIZARE** pot fi:

- de **EFICACITATE** - evidențiază gradul de realizare a obiectivului stabilit
- de **EFICIENȚĂ** - relevă măsura rezultatelor aplicării protocolului prin raportare la eforturile/costurile făcute în timpul aplicării acestuia
 - rezultate cât mai bune cu costuri cât mai reduse sau
 - maximizează rezultatele și diminuează costurile fără a face rabat de la calitate !

► **INDICATORII DE MONITORIZARE** trebuie să fie:

- ușor identificabili pe tot parcursul de aplicare a protocolului;
- relevanți pentru atingerea obiectivului/obiectivelor protocolului;
- măsurabili;
- comparabili cu valori de referință.

▶ **INDICATORII DE MONITORIZARE**

exemplu - Boala Artrozică

(1) **de structură** - baza aplicării protocolului (infrastructură)

◀ **cu ce fac ?**

◀ **cu cine fac ?**

- tipuri și număr de aparate;
- număr personal;
- calificare personal

(2) **de proces** - desfășurarea protocolului

◀ **cum fac ?**

- tipuri și număr de investigații utilizate - țintit, minimalist (evitare încărcare investigațională), eficient
- tratament aplicat - minimă afectare pacient-maximă eficacitate
- tratament adecvat - NU medicații/terapii inutile,
 - NU intervenții chirurgicale evitabile
- evitare polipragmazie

► **INDICATORII DE MONITORIZARE**

exemplu - Boala Artrozică

(3) de rezultat

◀ **ce rezultate am ?**

- durata de internare
- numărului de internări succesive pentru același diagnostic
- complicații
- decese
- creșterea mobilității - indici de mobilitate articulară,
 - scoruri de activitate, de incapacitate fizică,
 - scoruri de dependență,
 - scala gradare forța musculară,
 - distanța parcursă fără pauză,
- reducerea durerii
- reintegrarea socio-profesional

AUTORITATEA NAȚIONALĂ
DE MANAGEMENT AL
CALITĂȚII ÎN SĂNĂTATE

PROTOCOALE CLINICE

IMPLEMENTARE și MONITORIZARE

Martie 2020